

POJAM I ZNAČAJ DRŽAVE (Pojam i vrste državnih aktivnosti)

Država je oblik suverene političke organizacije ljudskog društva na određenoj teritoriji, organizacija koja poseduje najveću količinu organizovane društvene moći, zbog čega se i razlikuje od svih drugih organizacija u društvu. Prema marksističkoj teoriji, zadatak države je da štiti i razvija, oslanjajući se na aparat sile, date društveno-ekonomske i političke odnose.

Time štiti i interese vladajuće klase.[1] Država je i "temeljni politički tip konstituisanja klasnog društva; njena je osnovna funkcija zaštita određenog načina proizvodnje, ekonomskih odnosa i društvenog poretka, te se u tom pogledu koristi na nju prenesenim legitimnim sredstvima javne prisile". Međutim, uloga države se, po pravilu, ne može redukovati na ekonomske funkcije, niti ekonomija može da služi kao sredstvo očuvanja vlasti. Država kao organizacija obavlja veliki broj aktivnosti od posebnog značaja u životu i razvitku određenog društva. Obavljanje tog osnovnog zadatka čini državu organizacijom (javne) vlasti. Stoga je ona, istovremeno, i skup odnosa gospodarenja i potčinjavanja. Država se kao odnos vlasti ne oslanja samo na različite oblike prinude nego i na, manje ili više, razvijen sistem ideoloških predstava kojima se objašnjavaju njen smisao i njena delatnost. Država se ne temelji samo na neposrednom nasilju nego i na pravu.

Machiavelli je prvi upotrebio pojam države u modernom smislu reči (znatne su razlike između antičke i moderne države, kao i između feudalne i moderne države), da bi njime označio onaj oblik političke zajednice koji postoji kontinuirano bez obzira na promenu vladavine.[2] S tim u vezi su i nazivi za državu u većini evropskih jezika (etat, estado, Staat, State, Stato). Sve te reči izvedene su iz latinske reči status (stanje, tj. status rei Romanae). Ovim se naziv države u modernom smislu razlikuje od feudalne upravne zajednice. Na poljskom jeziku naziv za državu je panstvo (isti pojam koristi se i za državinu), izveden iz reči pan (gospodar, plemić), a na ruskom za taj pojam postoje dva izraza: deržava (taj pojam koristi se i za državinu) i gosudarstvo, izvedeno iz reči gosudar (vladar, car). Pojam država na srpskohrvatskom jeziku nastao je (kao i deržava na ruskom) na osnovu patrimonijalnog shvatanja da vladar "drži" kao

svoju "državu" (državinu, posed) svu zemlju kojom vlada a koju je nasledio od predaka ili osvojio.

Brojne su teorije o državi, počev od grčkih filozofa. Sve te teorije nastojale su da objasne šta je država i kako je nastala. Mnoge od njih vršile su veliki uticaj i u praksi istorije (najstarija, teistička škola objašnjava državu božanskim poreklom; patrijarhalna teorija uči da se država razvila iz plemenske organizacije jačanjem plemensko-rodovskih starešina; prema ugovornoj teoriji Hobbesa, Lockea i Rousseaua poreklo države izvodi se iz ravnopravnih pojedinaca koji su se odrekli jednog dela svoje samostalnosti da bi ostvarili neke zajedničke ciljeve; prema teoriji Fichtea i Hegela država je zbiljsko ovapločenje pravde, moralne ideje; teorija državnog blagostanja govori da država deluje u korist ekonomskih i kulturnih interesa svih slojeva stanovništva, a identična tom konceptu je i teorija o opštenarodnoj državi itd.). I moderna sociologija dala je dosta objašnjenja države, njenog nastanka i razvoja (na primer, organicistička teorija, prema kojoj je država neka vrsta organizma koji nastaje i razvija se po zakonitostima koje važe za svaki organizam; po tom shvatanju, država nije ništa drugo do čovek u velikom - Aristotel, Platon, Spencer i dr.; teorija sile - Gumplovitz poima državu kao rezultat dobre rasa; funkcionalistička teorija države kaže da država dela za dobro svih slojeva društva; prema nekim sociološkim teorijama, država je natklasna tvorevina - Duguit, Kelsen, čiji je zadatak da ublažava klasne suprotnosti i dr.; tu je i istorijska škola, kao i teorija nacionalne države).

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com